

Приложение № 1 към чл. 16 от
Наредбата за обхвата и методологията
за извършване на оценка на въздействието
(в сила от 18.11.2016 г., приета с ПМС № 301 от 14.11.2016 г.)

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Столичен общински съвет	Нормативен акт: Наредба за определяне на размера на местните данъци на Столичен общински съвет
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода: Не е приложимо	Дата: 29.08.2024 г.
Контакт за въпроси: Антон Пенев	Телефон: 0897226148
1. Дефиниране на проблема: Наредбата за определяне на размера на местните данъци на Столичен общински съвет урежда отношенията, свързани с определяне размерите на местните данъци на територията на Столична община. В чл. 58, ал. 1 от Наредбата е определен размерът на туристическия данък за всяка нощувка за типовете места за настаняване по чл. 123, ал. 1 от Закона за туризма, определени по класове: 1. клас „А“ - хотели, мотели, апартаментни туристически комплекси, вилни селища, туристически селища и вили; 2. клас „Б“ - семейни хотели, хостели, пансиони, почивни станции, къщи за гости, бунгала и къмпинги; 3. клас „В“ - стаи за гости и апартаменти за гости. Съгласно сега действащия чл. 58. (1) от Наредбата за определяне на размера местни данъци на Столичен общински съвет, в сила от 2011 г., сегашният размер на дължимия туристически данък за всяка нощувка е както следва: 1. В категоризирани места за настаняване клас А и клас Б: а) категория 1 звезда - 0.40 лв. за нощувка; б) категория 2 звезди - 0.60 лв. за нощувка; в) категория 3 звезди - 0.80 лв. за нощувка; г) категория 4 звезди - 1.00 лв. за нощувка; д) категория 5 звезди - 1.20 лв. за нощувка. 2. В регистрирани места за настаняване клас В - 0.40 лв. за нощувка. В Наредбата за определяне на размера на местните данъци на Столичен общински съвет се регламентира и патентният данък, с който се облагат физическите лица, в това число и едноличните търговци, които извършват определени дейности, наречени патентни дейности, определени в Приложение № 4 към Глава втора, Раздел VI от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). При приемането на Наредбата за определяне на размера на местните данъци на Столичен общински съвет, с Решение № 83 по Протокол № 7/28.02.2008 г., са определени ставките за патентен данък. С Решение № 633 от 17.12.2020 г. на	

Столичния общински съвет този размер се намалява на минимума от 25 лв, като се съобразяват критериите, посочени в чл. 61к., ал. 3: местоположение на населеното място/зоната, вид на населеното място с оглед на това дали е с местно или с национално значение, брой на населението и големина на населеното място/зоната, стопанско значение на населеното място/зоната, сезонен или постоянен характер на дейността, икономическо състояние на населеното място.

Вследствие на избухването на пандемията от COVID-19, промените, приети 2020 г., са съобразени с икономическата обстановка и факта, че туристическият бранш беше един от най-потърпевшите. Затова и определеният тогава патентен данък е с минималната ставка от 25 лв.

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Видно от горесцитирания чл. 58, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Наредбата за определяне на размера местни данъци на Столичен общински съвет, размерите на туристическия данък могат да се приемат за ниски спрямо определената със Закона за местните данъци и такси граница до 3 лева за всяка нощувка. Цитираните размери за категории 1-5 са в сила от 2011 г. и вече 13 години не са променени - период през който както разходите, така и средната заплата в столицата бяха увеличени неколкостранно. Относно регистрираните места за настаняване клас В - туристическият данък е въведен 2022 г. с Решение № 538 на Столичния общински съвет от 21.07.2022 година.

Освен това, практиката в бранша е разходите по заплащането на туристическия данък изцяло да се прехвърлят на клиентите, т.е. гостите. Имайки това предвид, както и сравнително ниския дял на таксата в крайната цена на туристическия продукт, особено за хотелите с по-високи категории, не се очаква затрудняване на бизнеса или отлив на гостите и туристите. Видно от статистиката в Единната система за туристическа информация (ЕСТИ), повечето посетители на столицата са от чужбина, т.е. актуализацията на туристическия данък в голямата си част няма да засегне жителите на столицата и в много малка степен засяга българските граждани изобщо.

Освен горепосочените мотиви, които могат да се възприемат като по-субективни, туристическият данък следва да се увеличи, тъй като:

- Размерът на дължимия туристически данък за всяка нощувка по чл. 58, ал. 1, не е бил коригиран или актуализиран от 2011 г., когато е намален и в период когато средните цени, разходи и заплати в Столична община са били значително по-ниски спрямо тези от 2024 г.
- Значително повишение на средната дневна цена на хотелска стая (ADR - Average Daily Rate) спрямо 2011 г.
- Липсват достатъчно средства за финансиране на политики, мерки и проекти свързани с туризма, което води до нискокачествено туристическо обслужване в частта, която е отговорност на местната администрация (в т.ч. административен капацитет и базова туристическа инфраструктура)
- Все по-голяма конкуренция в предлагането при туристическите дестинации, което изисква заделяне на по-голям финансов ресурс за активно позициониране на София като туристическа дестинация в глобалния и все по-конкурентен свят.

По отношение на патентния данък - предвид нормализирането на ситуацията, увеличаването процента на нощувки в столицата (със средно 42% на година през последните 3 години) и инфлационните процеси в страната, смятаме за необходимо

да се преоцени приетата 2020 г. данъчна ставка, спрямо критерия, заложен в чл. 61к, ал.3 на ЗМДТ, че при определяне на ставката се взима предвид икономическото състояние на населеното място.

Нужно е да се направят и промени в Наредбата с цел привеждане на текстовете в съответствие с последните изменения в Закона за данък върху добавената стойност. 2023 г. са направени промени в Закона, които са в сила от 2024 г. и не са отразени в Наредбата на Столичен общински съвет. Поради тази причина е нужно да се променят условията, при които физическо лице, включително и едноличен търговец, което извършва патентни дейности, се облага с патентен данък.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Необходимо е изменението на НОРМД, тъй като беше установено несъответствие със Закона за данък върху добавената стойност и промените, направени в него 2023 г. Преоценяването на данъците е нужно, тъй като реалната обстановка в града не отговаря на ставките, които са регламентирани в момента. Туристическият данък не е променен от 2011 г., когато реално е намален. Патентният данък за места за настаняване с не повече от 20 стаи пък е определен в размер на 25 лв през 2020 г., когато епидемиологичната ситуация в страна предполагаше всякакъв вид облекчения за туристическия бранш.

Тъй като въпросите са нормативно определени с конкретни разпоредби, проблемът не може да бъде разрешен без изменение на нормативния акт на Столичния общински съвет.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цели:

Основна цел на предлаганите промени е актуализацията на туристическия и патентния данъци, предвид преоценяването на икономическата обстановка в Столична община и инфлационните процеси през годините. С това целим и повишаване прихода на Столична община, респективно на ОП "Туризъм", към които ще се прехвърля платения туристически данък. Тези средства ще помогнат за реализация на Програмата за развитие на туризма на Столична община, изграждайки истински туристически бранд на София като туристическа дестинация, както и за реформиране на ОП "Туризъм" с цел по-висока ефективност.

Във връзка с реформирането на ОП "Туризъм" допълнителните приходи ще се използват за подобряване на административния капацитет на предприятието с цел привличане на нови служители и задържане на тези, които вече са се доказали. Друга посока, в която ще се инвестират средствата от туристическия данък е изграждането на бранд идентичност на София като туристическа дестинация, позиционирането на София като MICE дестинация, развитието на собствените дигиталните канали на дестинация София, както и развитието на туристическата инфраструктура, в т.ч.

обновени, препозиционирани и работещи през почивните дни Туристически информационни центрове (ТИЦ), туристическа навигация в централна градска част, брандирани и приветливи входно-изходни точки, включително Летище София, Централна ЖП и автогари, както и обособени (в различни точки) места за туристически автобуси и работещи тоалетни около ключови забележителности и атракции. Не на последно място, интензивният маркетинг, повишената видимост и информираност за София като туристическа дестинация ще бъде основен фокус, за да може дестинацията София да се популяризира навсякъде по света.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Предлаганите промени се отнасят основно до туристическия бранш и туристите в Столична община. С туристическия данък се облагат нощувките, като изрично в чл. 61р от ЗМДТ е посочено, че данъчно задължени са лицата, предлагащи нощувки в туристическия обект, както и че данъкът задължително се посочва отделно в документа, издаден от данъчно задълженото лице към лицето, ползващо нощувка. На практика данъкът се заплаща от туристите, които биват таксувани от задължените лица за всяка нощувка.

Практиката в бранша е разходите по заплащането на туристическия данък изцяло да се прехвърлят на клиентите, т.е. гостите. Имайки това предвид, както и сравнително ниския дял на таксата в крайната цена на туристическия продукт, особено за хотелите с по-високи категории, не се очаква затрудняване на бизнеса или отлив на гостите и туристите. Видно от статистиката в Единната система за туристическа информация (ЕСТИ), повечето посетители на столицата са от чужбина, т.е. актуализацията на туристическия данък в голямата си част няма да засегне жителите на столицата и в много малка степен засяга българските граждани изобщо.

Промените по отношение туристическия данък са предварително комуникирани с бранша по време на различни срещи, но и по време на Консултативен съвет по въпросите на туризма към Столична община (КСВТСО), проведен в края на месец юни 2024 г. Увеличаването на собствените приходи е основна тема, тъй като всички са единодушни, че туризмът в София се нуждае от повече средства, с които да развива и рекламира туристическия продукт на столицата, привличайки повече туристи и посетители. Основна цел след увеличаване на туристическия данък ще бъде контрола по събираемостта му, както и целевото му изразходване за нуждите на туристическия бранш и това София да предлага конкурентен, модерен и интегриран туристически продукт.

По отношение на патентния данък заинтересована страна са всички места за настаняване с не повече от 20 стаи, категоризирани с една или две звезди или регистрирани по Закона за туризм. Предвид нормализирането на ситуацията в страната след КОВИД, увеличаването процента на нощувки в столицата (със средно 42% на година през последните 3 години) и инфлационните процеси, смятаме за нормално да се преоцени ставката и на патентния данък.

4. Варианти на действие:

Вариант 1 - "Без действие"

В случай на бездействие ситуацията няма да се промени, доходите за Столична община няма да се увеличат, а данъците ще са нерелевантни към сегашните икономически условия в столицата.

Вариант 2 - "Приемане на всички предложения"

Предложените промени за увеличаване на туристическия данък ще доведат до повече приходи на Столична община, които да се насочат към ОП "Туризм" с цел инвестицията в политики, свързани с туризма в София. Предложената таблица показва новите предложения за ставки, както и прогнозно увеличение на прихода на Столична община, идващо от туристически данък.

Вид обект	Прогноза от Туристически данък с предложение за увеличение на данъчната ставка по категория настаняване					
	Текущи ставки /лв/	Предложе ние за нови ставки /лв/	Нощувки 2023 г. /лв/	Приход през 2023 г. /лв/	Очакван приход през 2025г. при запазване броя нощувки от 2023 г. /лв/	Приход при увеличени с 10 % нощувки за 2025 г. спрямо 2023 г. /лв/
5 звезди	1.2	3.0	523,698	628,438	1,571,094	1,728,203
4 звезди	1.0	2.5	873,169	873,169	2,182,923	2,401,215
3 звезди	0.8	2.0	572,769	458,215	1,145,538	1,260,092
2 звезди	0.6	1.5	135,205	81,123	202,808	223,088
1 звезда	0.4	1.0	257,125	102,850	257,125	282,838
обекти клас В	0.4	1.0	263,644	105,458	263,644	290,008
			2,625,610	2,249,253	5,623,132	6,185,444

Приход в бюджет от 2023 г. /лв/	2,331,757		
Внесен данък от минали години /лв/	82,594.6		
Очакван допълнителен приход /лв/		3,373,879	3,936,191

Гореизложените цифри показват допълнително увеличение на прихода на Столична община и насочването на тези приходи към ОП "Туризм" със 150% при запазване на броя нощувки от 2023 г. и със 175% при увеличаването им с 10% 2025 г.

По отношение на патентния данък, към днешна дата на територията на Столична община местата за настаняване с не повече от 20 стаи, регистрирани по Закона за туризма или категоризирани с 1 или 2 звезди, са:

- Апартаменти за гости: 1774 броя
- Стаи за гости: 188 броя
- Брой легла в тях: 6142 броя

Предвид пропуските в нормативната уредба по отношение тълкуването на това какво се възприема като "стая", няма пълна яснота за броя стаи в регистрираните апартаменти, както и съответно дали при наличието на повече от 1 стая се заплаща по-висок данък. Ако приемем, че всички плащат един и същи патентен данък, то тогава общият брой места за настаняване би бил 1 962. Следователно, патентният данък, който общината получава при настоящата ставка е 49 050 лв. При приемане на новата ставка, приходът за Столична община ще достигне 490 500 лв.

5. Негативни въздействия:

Не се очакват негативни въздействия при приемането на предложените изменения.

6. Положителни въздействия:

1. Нормативната уредба на Столична община ще бъде приведена в съответствие с националната такава.
2. Ще се актуализира туристическия данък, предвид факта, че това не се е случвало от 2011 г. насам, а финансовият ресурс от увеличението на размера на туристическия данък ще способства за ефективното провеждане на политиката за развитие на туризма в Столичната община, както и ще осигури възможността за благоустрояване, изграждане и поддържане на туристическата инфраструктура, обслужваща туризма, подобряване качеството на туристическата услуга в дестинацията, но и възможността за ефективното позициониране на София като туристическа дестинация посредством наличния рекламен и маркетингов инструментариум.
3. Ще се актуализира патентния данък, увеличавайки прихода на Столична община, предвид подобряване икономическата обстановка в страната след КОВИД пандемията и увеличението на нощувките.

7. Потенциални рискове: Потенциален риск би могъл да възникне от страна на местата за настаняване с не повече от 20 стаи, които да се противопоставят на по-високия патентен данък. Относно туристическия данък, потенциалният проблем е свързан с това, че някои хотели слагат данъка в цената на нощувка, което автоматично води да плащане на данък върху данъка. С цел изясняване на ситуацията и уточняване, че чл. 61р от ЗМДТ е посочено, че данъчно задължени са лицата, предлагащи нощувки в туристическия обект, както и че данъкът задължително се посочва отделно в документа, издаден от данъчно задълженото лице към лицето, ползващо нощувка, беше направена среща с хотелиерите.
8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица: Не се променя административната тежест за физическите и юридическите лица. 8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги? Не се създават нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи режими и услуги.
9. Създават ли се нови регистри? Не се създават нови регистри.
10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)? Въздейства в посока, че преоценените данъци за туристическия бранш ще бъдат увеличени.
11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието? Не изисква
12. Обществени консултации: Проектът на наредба ще се публикува за обществени консултации на основание чл. 26 от Закона за нормативните актове на интернет страницата на Столичната община/Столичния общински съвет. Срокът за получаване на предложения и становища ще е 30 дни.
13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз? Разпоредбите на настоящата Наредба за изменение на Наредбата за определяне на размера на местните данъци на Столичен общински съвет са съобразени с Конституцията на Република България, действащото законодателство, както и с приложимото първично и вторично право на Европейския съюз и не противоречат на релевантните императивни норми.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Антон Пенев, директор на ОП "Туризм" към Столична община

Дата: 29.08.2024 г.

Подпис: 